

Jakob Granit
Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

Åtgärder är nödvändiga för att komma till rätta med de negativa effekterna av det storskaliga pelagiska fisket i Östersjön

Det går knappt en dag utan larm om miljötillståndet i Östersjön. Ekosystemet har genomgått dramatiska förändringar och fisket längs Östersjökusten och Bottenhavskusten är i det närmaste helt utslaget. Östersjöns kustområden är en komplex livsmiljö med en blandning av marina och sötvattenslekande arter. I stora delar av kustområdet har arter som exempelvis gädda och abborre nästan helt försvunnit och i stället har det skett dramatiska ökningarna av storspigg. Avsaknaden av rovfisk skapar en övergödningssituation i skärgården som är värre än den som orsakas av utsläpp av gödande ämnen. Länsstyrelserna i Stockholms och Östergötlands län befarar att det storskaliga pelagiska fisket bidragit till obalans mellan fiskarterna ute till havs och att detta är orsaken till den alarmerande situation som uppstått.

Vi arbetar aktivt för välmående fiskbestånd och livskraftiga landsbygdsnäringar baserade på fiske. Samhällsnyttan av ett bibehållet levande kustfiske och näringar baserade på fisketurism kan inte underskattas. Inom ramen för Agenda 2030 har länsstyrelserna tydliga åtaganden för att slå vakt om ett levande hav och näringar baserade på fiske. Friska fiskbestånd är även en avgörande del för att uppnå de nationella miljömålen. På både nationell och regional nivå arbetas det aktivt med livsmedelsstrategier där lokalt fångad fisk är en viktig resurs. Fiskerelaterad turism och andra värdeskapande aktiviteter kring fiske lyfts ofta fram som en potentiell framtidsnäring för landsbygdsföretagande.

Vi har nu tagit del av Havs- och vattenmyndighetens uppföljning av det storskaliga pelagiska fisket som visar en systematisk felrapportering av fördelningen mellan skarpsill och strömming. För det småskaliga fisket utdöms sanktioner när brister upptäcks i rapporteringen. Det storskaliga pelagiska fisket, som har en betydande effekt på Östersjöns ekosystem, bör rimligen omfattas av högre krav på en korrekt rapportering.

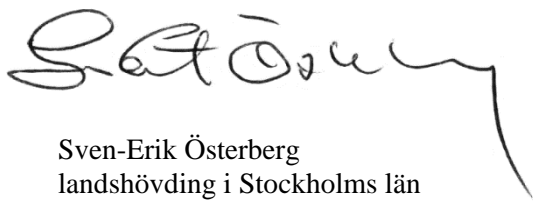
En felaktig rapportering kan leda till för höga kvoter på strömming, vilket äventyrar en hållbar förvaltning och leder till en fortsatt utslagning av det kustnära fisket. Det kustnära fisket i vårt område har under flera år larmat om vikande strömmingsbestånd, vilket vi kopplar till ett för högt fisketryck från det storskaliga pelagiska fisket.

Strömningen är avgörande för ekosystemets funktion och är viktig föda för bland annat torsken. I Ålands hav finns ett välmående bestånd av torsk som inte alls uppvisar de tydliga effekterna av svält som i södra Östersjön. I detta område har inte heller det storskaliga pelagiska fisket fram till i år bedrivits lika intensivt som på torskens uppväxtplatser i södra Östersjön.


Ett storskaligt fiske i anslutning till strömningens lekplatser hotar att slå ut lokala bestånd vilket orsakar ekosystemförändringar längs kusten samt undanröjer förutsättningarna för ett kustnära fiske efter strömning.

Situationen är allvarlig och våra fiskbestånd och vårt fiske riskerar att slås ut. Vi anser att Havs- och vattenmyndigheten måste vidta åtgärder för att snarast möjligt komma tillrätta med missförhållandena inom det storskaliga fisket. Länsstyrelserna föreslår att:

- Havs- och vattenmyndigheten tar krafttag för en ekosystembaserad fiskeri-förvaltning och en fördelning av fiskresurserna som i första hand ser till ekosystemets funktion och inte till ett optimerat fiskuttag.
- Det storskaliga pelagiska fisket begränsas geografiskt och styrs bort från kusten och viktiga områden för strömning i Ålands hav samt området utanför Stockholms skärgård. Sverige bör även driva denna fråga inom EU-samarbetet för att samma regleringar ska gälla även övriga länders fiske.
- Havs- och vattenmyndigheten agerar gentemot fartygsägarna på de storskaliga pelagiska trålarna så att korrekta kontroller kan genomföras och felrapporteringar i fisket bör ge kraftfulla sanktioner och/eller indragna tillstånd.



Sven-Erik Österberg
landshövding i Stockholms län



Carl Fredrik Graf
landshövding i Östergötlands län

